

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so
uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, (SREDA) JULY 16, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 166

Odhod konzulov osišča iz Amerike in ameriških konzulov iz Italije

Dvema nemškima konzuloma se je nudi na letališču v Clevelandu značilen pogled, ko je prigrmel na letališče ameriški bombnik, ki je na svojem potu v Anglijo.

NEW YORK, 16. julija. — Nemški in italijanski uradniki, atašeji, žurnalisti, propagandisti in njihove obitelji so prespali noč na ameriškem parniku West Point, ki je zasidran pet milj od kopnega. Parnik bo odplul danes proti Lizboni.

Parnik West Point bi bil odplul že včeraj, toda je čakal prihoda šestnajstih nemških konzularnih uradnikov, ki so prispele s tremi velikimi letali iz San Franciscosa v New York. Na svojem poletu v New York, so se letala ustavila na letališču v Clevelandu, kjer sta za par minut izstopila iz letal tudi znana nemška konzula in nacista: Fritz Wiedeman, generalni konzul v San Franciscu, in dr. Hans Borchers, bivši konzul v Clevelandu in pozneje generalni konzul v New Yorku.

Zgodbe o individualnem junaštvu Rusov

MOSKVA, 15. julija. — Ruski kapitan Zagoskin javlja vrhovnemu poveljstvu o izrednem junaštvu ljudi svoje kompanije, ki se borijo proti nemškim tankom.

Ruska izvidniška patrolja je sporočila, da pripravljajo Nemci v sektorju "X" napad s tanki. Ponoči bi bilo pričakovati napada na razdaljo pet in dvajset metrov, takrat pa sta zagnala celo vrsto nizaniznih granat med gosencasto vozilno napravo tanka. Na ta način so bili razstreljeni prvi trije vodilni tanki, ki so nato zamašili prehod ostalim tankom.

Sahko in Dubrovec, vojaka sovjetske armade, sta počakala, da se juna je prvi nemški tank približal na razdaljo pet in dvajset metrov, takrat pa sta zagnala celo vrsto nizaniznih granat med gosencasto vozilno napravo tanka. Na ta način so bili razstreljeni prvi trije vodilni tanki, ki so nato zamašili prehod ostalim tankom.

V tem trenutku so stopili v akcijo topovi proti tankom. — Streljajajo skoro v razdalji pred nosom, so naši vojaki razdeljali 16 nemških tankov.

Kmalu nato je priletelo devet sovjetskih bombnikov, ki jim je poveljeval Zverev, poročnik letalske sile. Ti bombniki so napadli kolono sovražnih tankov, koncentriranih v nekem gozdu. Prve bombe naših letalcev so zagnale požar. Sovjetski letalci so nato strmoglavljali nad tanke, ki so bežali iz ognja, ter jih drugega za drugim uničili. Vseh skupaj je bilo tu uničenih dvajset tankov.

Inozemsko časopisje poroča o zmerom hujših četniških bojih v zaledju nemških črt. Nemški vojaki poročajo o neštetih faktih teh četniških bojev, iz katerih je razvidna izborna trenaža Rusov.

Velik četniški napad je bil izvršen v noči na 9. julija v malem kraju "C", kjer je bil popolnoma uničen in razveden vlak z živili in nemškimi potrebščinami. Četniki so zasegli ob tej priliki mnogo strojníc, pušk in ročnih granat. Na bojišču je obležalo 98 ubitih in ranjenih Nemcev.

Nemško prizadevanje, da bi nabrali prostovoljce za "križarsko vojno proti komunizmu," je doživelo popoln flasko. Berlin-

JAPONSKA PRED ODKLONOM

TOKIO, 16. julija. — Celokupen japonski kabinet, kateremu je načeloval princ Konoje, je resigniral.

LONDON, 16. julija. — Diplomatični viri poročajo, da namerava zadati Japonska v dogovoru s svojimi nemškimi in italijanskimi zavezniki silen udarec v Aziji. Sodi se, da bo Japonska udarila najbrž proti Francoski Indo-Kini.

Sporazum med White Motor Co. in delavsko unijo

Pogoji sporazuma ne bodo objavljeni, dokler ne bo na unijski seji sporazum odobren.

Iz Washingtona se poroča, da so reprezentantje White Motor kompanije in zastopniki locala št. 32 United Automobile Workers of America (C I O) organizacije, dosegli sporazum glede vprašanja mezd in plač.

Pogojev sporazuma in poravnave se ne bo naznanilo prej, dokler se jih ne bo odobrilo na unijski seji, ki se bo vršila jutri v Clevelandu.

Ko se pretekli teden ni moglo doseči tekom pogajanj v Clevelandu nikakega sporazuma, so se odpeljali pogajalci v Washington, kjer se jim je stavil s svojo službo na razpolago Urad za delavsko statistiko.

Nesporazum se je vrtil okoli vprašanja, za koliko se je dvignila v Clevelandu cena življenjskim potrebščinam. Unija je zahtevala deset-centno povznanje mezde na uro ter naglašala kontrakt, ki ne prepušča stavke, ako družba ne bi hotela zvišati mezde v periodi ekonomskih izprememb.

Sporazum bo prizadel približno 3.200 produkcijskih delavcev, ki so zaposleni z izdelavo motornih vozil v vsoti \$70.000.000.

Poroka

Nedavno sta se poročila Miss Alice Bambic in Mr. Edward Verbanek, 857 E. 139 St. Nevesta je hči poznane Mrs. Antonije Skozier, 15021 Thames Ave. — Čestitamo!

Prihodno soboto, ob 11. uri, se bosta poročila v cerkvi sv. Pavla, na E. 200 St. in Chardon Rd., Euclid, Ohio, Miss Edith E. Puncoch, 1239 East 175 St. in Mr. Frank R. Smutok, 13102 Laurens Ave. Prijatelji so vabljeni k poročnim obredom, mlademu paru pa želimo obilo sreče v novem stanju!

Pozor, pešci!

Kakor znano, je policija zaradi pogostih nesreč, ki jih zadržijo pešci, kateri pasirajo ceste ob vsakem času in na vsakem mestu, ne oziraje se na signalne luči, sklenila da bo bolj strogo nastopala in da bo dajala tudi takim pešcem "tikete", kakršne določa avtomobilisti, če se ne ravnavajo po prometnih predpisih. Včeraj je pričela policija izvrševati svojo grožnjo ter dala "tikete" več kot petdesetim osebam, ki so hodile svojevoljno preko ceste.

Seja

Jutri večer, 17. julija, ob 8. uri, se v Slovenskem delavskem domu vrši redna mesečna seja društva Cerkljsko jezero št. 59. SDZ. Radi važnosti seje, je članstvo prošeno, da se je gotovo udeleže v polnem številu. — Tajnica.

Progressivne Slovenke

Nočoj se vrši seja krožka št. 2 Progressivnih Slovenk, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. soba št. 1. Pričetek ob 7:30 uri. Članice so prošene, da se je gotovo udeleže v polnem številu. — Tajnica.

SVARILO ITALIJANOM PRED RUSI

List italijanskega ministra Ciana svari Italijane pred močjo in pogumom ruske armade.

RIM, 15. julija. — Časopis "Telegrafo," ki je last Mussolinijevega zeta, ministra zunanjih zadev Ciana, svari danes Italijane pred prevelikim "optimizmom" v pogledu nemškega napada na Rusijo ter proslavlja pogum, izvežbanost ter izbornopremno ruskih armad.

"Čelo Nemci sami priznavajo, da je ruski odpor divjaški in žilav," pravi list v članku, katerega je napisal Giovanni Ansaldo, avtoritativni fašistični komentator.

"Brambovci na Stalinovi črti so se podali samo vprico nemške tehnične superiornosti, pa še celo tako, se morajo Nemci trdo boriti za to, kar vzamejo Rusom.

"Mnogo ljudi je pričakovalo, da bo že po prvih dneh boja videlo razsulo boljševiškega režima, zato so zdaj razočarani zaradi ruske vojaške moči in izvežbanosti. Ti ljudje zdaj vprašujejo, kako je mogoče, da se boljševiki tako izborno borijo, če je sovjetski režim res tako osvojen med masami.

"Kdor hoče razumeti ruski odpor, mora vpoštevati plemenske kvalitete Slovanov. Te kvalitete so v fundamentalno veliki telesni moči ter v izredni psihologiji za toleriranje življenjskih težav. "To je tisto, radi česar se ruske armade tako izborno bore, da morajo Nemci vreči vso svojo težo proti Rusom."

Sirijska in Libanon sta v popolni oblasti Angležev

Iz Vichyja se uradno naznanja, da je bilo včeraj podpisano premirje, s katerim so končani boji.

VICHY, Francija, 15. julija. — Tukaj se je danes uradno naznanilo, da je na podlagi pogojev, ki so bili danes podpisani, vojna v Siriji in Libanonu končana.

V angleških pogojih je zahteva, da mora biti danes do popoldne koncentrirano vse francosko vojaštvo v šestih zonah. Francosko vojaštvo ostane pod poveljstvom francoskih častnikov, dokler ne bo reparirano. Francoskemu vojaštvu bo dovoljeno obdržati svoje orožje, dokler ne bo zamenjano z angleškim vojaštvom. Sploh pa se bo do francoskemu vojaštvu izkazale vojne časti in nemudoma se bo tudi izmenjalo obojestranske ujetnike.

Francoske šole, bolnišnice in misijoni bodo obdržali še nadalje vse svoje pravice. Vse komunikacije se morajo izročiti Angležem intaktne. Prav tako se mora izročiti Angležem vsa pristanišča, vse arzenale in vse ladje.

Angleške čete bodo vkorakale v Beirut jutri, in sicer brez vsakega ceremonijalnega pompa, SDZ. Radi važnosti seje, je članstvo prošeno, da se je gotovo udeleže v polnem številu. — Tajnica.

ARETACIJA PISATELJA RADI ADAMIČA

"Slavonic Bulletin," ki izhaja v New Yorku, poroča: Zadnje vesti iz Jugoslavije naznanjajo, da so nacisti v Ljubljani zaprli dr. Antona Debeljaka, eminentnega slovenskega pisatelja, ker je nedavno priobčil v ljubljanskem dnevniku "Jutro" ocene zadnje Adamičeve knjige "From Many Lands." Poročilo naznanja: "Adamiča, ki je imenovanec predsednika Roosevelta, se smatra za sovražnika nemškega rajha, zato morajo tisti, ki proslavljajo njegova književna dela, nositi tudi tozadevne posledice."

Debeljakovo oceno o Adamičevem delu, radi katere so nacisti Debeljaka zaprli, bomo pričeli jutri v celoti v našem listu. — Dr. Anton Delelak je tudi stalen sotrudnik "Cankarjevega glasnika."

Iz istega vira se poroča: Pravkar smo bili obveščeni, da je pobegnil iz Hrvaške Rev. Kazimir Zakrajsek, slovenski duhovnik in patriot. Prijatelj Rev. Zakrajška bodo srečni nad to novico, zlasti njegovi bivši župljani v Ameriki.

KAJ TIČI ZA CINCANJEM?

"Cleveland Plain Dealer" priobčuje danes na svojem uredniškem mestu članek, in sicer kot prvi uvodnik, v katerem se čudoma čudi, kakšen je vzrok oklevanju Ray T. Millerja, da se zdaj ni proglasil sodnika Francka J. Lauscheta za oficijelnega kandidata demokratske stranke. "Plain Dealer" pravi: "Če bi bili mi na Millerjevem mestu, bi si poklicali v spomin ona leta, ko so demokratje zamašili prvovrstnega kandidata in ko so republikanci vedno zmagovali v županskih volitvah kljub dejstvu, da je Cleveland volil v spošnih narodnih volitvah vedno z ogromno demokratsko večino. Zato bi se morala zdaj, ko se je končno pojavil kot kandidat mož z Lauschetovo poštenostjo in z njegovo priznano politično popularnostjo, demokratska organizacija toliko bolj podvizati, da ga naglo indorsira, dokler se Lausche ne premisli."

Morda hoče Miller od Lauscheta zagotoviti, da se bo dalo mestna dela samo onim, ki jih bo pripravilo demokratska organizacija, lahko je pa tudi to, da so demokratje postali že tako navajeni, boriti se drug proti drugemu v županskih kampanjah, da so zdaj kar omamljeni ob misli, da imajo lahko po dolgih letih združeno in ujedinjeno stranko za močnim kandidatom, zato še niso našli potrebnega časa, da bi pogledali v vedeževalno knjigo, kaj jim je storiti v takih izrednih okoliščinah.

SUEŠKI PREKOP BLOKIRAN?

RIM, 15. julija. — Časopis La Tribuna naznanja, da so nemški bombniki v svojem zadnjem napadu na Port Said pogreznili v Sueškem prekopu neki 5.000-tonski tovorni parnik, ki je zdaj zamašil paroplovbo skozi prekop. Italijansko vrhovno poveljstvo pa poroča, da so angleški bombniki v ponedeljek ponoči bombardirali Mesino na otoku Siciliji.

RUSI IN NEMCI POROČAJO O SRDITIH IN KRVAVIH BOJIH

Nemci pravijo, da so predrl obrambne črte, Rusi pa trdijo, da so ustavili nemško prodiranje proti Kijevu in Moskvi.

RAZVIDNO JE TOLIKO, DA ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA NE PRIHAJAJO V POŠTEV

MOSKVA, 16. julija. — Vodstvo sovjetske armade poroča, da je sovjetsko vojaštvo uničilo veliko maso nemških čet, ki prodirajo proti Leningradu, do čim ostale sovjetske čete uspešno zadržujejo Nemce, ki hočejo prodreti skozi ruske črte proti Moskvi in Kijevu.

Ogromne izgube na obeh straneh

Sovjetski informacijski urad priznava, da so včerajšnji boji v okrajih Pskov, Porkhov, Vitebsk in Novograd zahtevali na obeh straneh velike izgube. V Pskov-Porkhov okrajih, 175 milj južno od Leningrada, so Rusi obkolili nemške motorizirane čete, nakar so uničili oddelek za oddelek Nemcev. Ruske čete so zasegle tukaj veliko količino nacističkih tankov, oklopnih avtov in drugega materiala.

Prodiranje Nemcev proti Kijevu

V Vitebs okraju se ves dan nadaljujejo krvavi boji. Mehanizirane nemške čete si zamaš prizadevanje prodreti proti jugu. Rusi priznavajo, da so Nemci napredovali v smeri proti Kijevu, toda njihova mehanizirana sila se je zdaj znašla v veliki nevarnosti, ker ji ne more slediti pehota.

V nekem neimenovanem sektorju so Rusi uničili neki nemški bataljon, ki je štel približno 16.000 mož, ko ga je sesekala v zasedi ležeča ruska artilerija.

Nemško poročilo

BERLIN, 15. julija. — Nemško poveljstvo poroča, da je nemška zračna sila danes utrla pot napredujočim nemškim armodam, ki so zdaj blizu Novgoroda, kateri kraj leži samo 100 milj južno od Leningrada. Nemci so zdaj v posesti zadnjih trdnjav, ki branijo dohod k Moskvi.

Bombardiranje važne ceste

Močne nemške zračne edinice so učinkovito bombardirale ceste, ki vodi iz Smolenska v Mosko, in nemške armade so zavzele važne ruske obrambne pozicije v okolici Vitebska, 300 milj od Moskve.

Samo v okraju Smolenska je nemška zračna sila uničila 33 ruskih tankov, 500 tovornih avtov in veliko število topov.

7.182 ruskih letal uničenih

Tekom zadnjih 24 ur so nemški letalci sestrelili 72 ruskih letal, dočim so nadaljnjih 150 uničili na tleh, s čemer je dose-

daj uničenih vsega skupaj 7.182 ruskih letal.

O operacijah okoli Kijeva ni specifičnih poročil, toda poroča se, da je padec Kijeva v Ukrajini pričakovati vsak čas. Rusi se tu poslužujejo velike mase tankov, težkih od 50 do 70 ton.

Nemci priznavajo, da so zadeli v svojem prodiranju proti Kijevu na silno močan ruski odpor.

NADALJNI 3 ITALIJANSKI GENERALI UJETI

KAIRO. — V okraju Ghimbi, v zapadni Abesiniji, se je predalo Angležem še troje italijanskih generalov s 3.000 vojaki. — Ujeti generali se pišejo: Bartollo, Nam in Tosti.

ZRAČNE IZGUBE OSIŠČA V SREDOZEMLJU

LONDON. — Angleško ministrstvo zračne sile izjavlja, da je bilo v prvih petih mesecih tega leta v Sredozemlju uničenih 1.413 nemških in italijanskih letal.

HOPKINS ODSEL ZOPET V LONDON

WASHINGTON, 15. julija. — Harry Hopkins, supervizor lendlease programa in eden najintimnejših prijateljev in svetovalcev predsednika Roosevelta, je odpotoval zopet z letalom v London, odkoder se je komaj pred nekaj meseci vrnil.

Poročna dovoljenja

Poročna dovoljenja so dobili sledeči pari: Robert H. Greve, 3335 W. 90 St. in Angela Zalar, 11920 Longmead Ave.; Farnk Kasunic, 14913 Darwin Ave. in Anne Miller, 15405 Hale Ave.; Joseph J. Zaverl, 4715 Lexington Ave. in Mary Hanobik, 1518 65 St. Bilo srečno!

Mr. Bokal ponesrečen

Pri delu v New York Central tovarni, se je včeraj poškodoval poznani Mr. Anton Bokal, iz 731 E. 157th St. Odpeljan je bil v Glenville bolnišnico. Upamo, da poškodbe niso nevarne ter da bo čim preje okrevati!

Pogreb

Pogreb pokojnega Eli Kesericha se bo vršil v četrtek zjutraj, ob 8:30 uri iz pogrebne zavo-da A. Grdina in Sinovi.

DOKTOR R. F. ANTONČIČ

Slovenski zdravnik Rudolf F. Antončič, ki ima svoj urad na 10515 Carnegie Ave., je v mesecu aprilu napisal znanstveno zdravniško razpravo o delovanju črevesja. Ta znanstvena razprava je bila priobčena v zdravniški publikaciji Surgery, Gynecology and Obstetrics.

Meseca maja pa je zdravniška publikacija Annals of Surgery objavila novo znanstveno zdravniško razpravo o operacijah želodčnih uljes, katero je napisal Rudolf F. Antončič, M. D. Za podlago tega opisa je navedenih 111 slučajev obolenja na želodčnih uljesih. Bolniki so bili stari od 18 do 73 let. Opis te razprave je zdravniško znanstven in natančen, zakar bo zelo dobra podlaga za nadaljno proučevanje in analiziranje te bolezni. Doktor Antončič je s temi opisi pokazal, da se globoko zaveda svojega zdravniškega poklica ter z veseljem proučava in išče nove in boljše metode zdravljenja. S takimi znanstvenimi zdravniškimi članki si bo slovenski zdravnik zapisal svoje slovensko ime na častno mesto ameriške zdravniške vede. To je zopet nov pojav med nami ameriški Slovenci, na katerega smo lahko vsi ponosni.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6291 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:	
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev
	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NEMCIJA POKUŠA SVOJA ZDRAVILA

Rusko-angleška pogodba, ki je bila razglašena v nedeljo, je zlasti važna za to, ker vsebuje obveznost vzajemne pomoči in pa vzajemno obljubo, da ne bo nobena stran sklepala z Nemčijo separatnega premirja ali miru. Ako ne izpustimo iz vida, da je najvažnejša naloga, da se ustavi Hitlerja, tedaj moramo priznati veliko modrost in dalekovidnost onih, katerih zasluga je, da je bila ta pogodba sklenjena. To pogodbo se je mogle slutiti že tedaj, ko je Nemčija napadla Rusijo in ko je angleški premier Churchill javno izjavil: "Vsaka oseba ali država, ki se bori proti nacizmu, bo deležna naše pomoči; vsaka oseba ali država, ki maršira s Hitlerjem, je naša sovražnica." Spominjajoč se, kaj se je zgodilo s Francijo, ki je imela podobno pogodbo z Anglijo, bodo morda nekateri cinično vprašali, ali bo ruska pogodba, da se ne sklene separatnega miru z Nemčijo, večje vrednosti kot je bila francoska, če bodo ruske armade poražene? Toda ne glede na to, kakšna bo važnost te pogodbe v bodočnosti, je treba priznati, da je vrednost te pogodbe velika danes, kakor je bila velika vrednost rusko-nemške nenapadalne pogodbe, katero je Hitler pozneje prelomil, ker je izvaljal velik učinek na potek dogodkov, dokler je bila v veljavi.

Sedanje dobrine rusko-angleške pogodbe so dvojevrstne: materialne in moralne. Ako se hoče Hitlerja poraziti, je jasno, da bo prej poražen s sodelovanjem njegovih nasprotnikov kakor pa brez tega sodelovanja. Ako ima Rusija vse, kar je potrebno, za ustaviti Hitlerja ter ji pristanjke zato samo en element, katerega ji Anglija lahko preskrbi, tedaj bi bila največja nespamet, če ji ga samo iz ideoloških vzrokov ne bi hotela dati. Kar Angličani lahko najprej dajo Rusom, so njihovi, namreč angleški strategiji in tehniki, ki so že pričeli prihajati v Rusijo. Moralne dobrine na obeh straneh so tudi velike; z dokazom, da je Rusija deležna angleške pomoči, bo silno ojačena ruska moralna, in prav tako bo ojačena angleška moralna z rusko obljubo, da Rusija ne bo sklopala s Hitlerjem nobene separatnega miru. Toda kakršno koli pomoč bo že dala Anglija Rusiji, je gotovo toliko, da bo ta pomoč dana na podlagi mrzlih pogojev strategije, ne pa iz sentimentalnih vzrokov.

Isti dan, ko je bila podpisana rusko-angleška pogodba, je imela Anglija zažnamovati nadaljno diplomatsko in vojaško zmago, ker je francoski general Dentz v Siriji podpisal premirje z Angleži in s četami svobodne Francije. Strateško bo okupacija Sirije odškodovala Angleže za izgubo Krete. Bližnji vzhod je mnogo važnejši za obrambo Suez kot pa je bil otok Kreta. Zdaj, ko kontrolirajo Sirijo angleške čete in čete svobodne Francije, je šlo polovico nevarnosti, ki se očituje v nemški nadvladi Krete. Britska bastija na Sredozemlju se razteza zdaj vse od Libije do Turčije. Treba bo zelo trdih in krvavih bojev, kdor bo hotel prebiti angleške črte. Angleške čete se lahko premeste vsak trenutek tja, kjer so najbolj potrebne, in Angleži vsekakor ne bodo prezrli te prilike, da ne bi podvezeli potrebne akcije proti nacistom v Libiji. Z olupacijo Sirije so dobile čete generala de Gaulle-a bazo in substanco, ki je doslej niso imele. Zdaj bo sledila najbližje še okupacija francoske Somalije, in učinkiti kampanje v Siriji se bodo poznali tudi v ostalih francoskih kolonijah.

Vrhu vseh teh uspehov pa Angleži zdaj razbijajo še po Nemčiji kakor niso še nikoli doslej. Ne glede na to, kakšen bo izid v Rusiji, toliko je gotovo, da imajo Nemci tam ogromne, kolosalne izgube. Zdaj je končno tudi nemško ljudstvo samo pričelo okušati grozote vojne. Prvikrat, odkar se je pričela ta vojna, nimajo nacisti zdaj več značne superiornosti nad okupiranimi točkami. Zdaj so pričeli dobivati isto zdravilo, katerega so doslej vedno dajali drugim.

DAN BASTILJE V FRANCIJI

Dan 14. julija je Francija vedno proslavljala kot Dan bastilje in svoj največji narodni praznik, sličen Dnevu neodvisnosti v Zedinjenih državah. Toda letošnji Dan bastilje je bil za francosko ljudstvo dan narodne žalosti.

Grad bastilje se je dvigal nad Parizom. V notranjost tega debelega zidoveja so od časa do časa zapirali naj-

UREDNIKOVA POŠTA

Hrvatje vabijo na piknik

Cleveland, Ohio. — Društvo št. 403 Hrvatske bratske zajednice in mladinski oddelek šteje 191 H. B. Z. iz Newburgha priredita skupni piknik v nedeljo, 20. julija, na Zelasko farmi, 14300 Turney Rd., Maple Heights, blizu Garfield Heights, oziroma na drugi strani Turney Rd. od Basta Grove.

Prijazno vabimo na piknik vse Hrvatce, Slovence in Srbe, da se bomo skupno razveselili. Odbor bo preskrbel, da bo vsega dovolj.

Po hrvatskem običaju bomo imeli pečeno jagnjetino in pečene prašičke, za žejne bo pa preskrbljena dobra pijača. V dvorani bo igral za ples hrvatski tamburaški zbor "Hrvatski sinovi", pod vodstvom Emila Grbovičiča. Vsi oni, ki nimajo svojega avta, se bodo lahko peljali z Turney Road busom, katerega dobite na Broadway in Harvard Ave., pri Pennsylvania R. R., odkoder bodo busi vozili celi dan vsake pol ure.

Pozdrav in na svidenje!
 Andy Tumbri, tajnik

Slike za tretjo predstavo

V sredo, 16. julija se vrši kot po navadi na vrtu zvečer ob 8. uri tretja predstava slik, ki bo sestojala iz tehle slik: Začeli jo bomo s tisto strašno kačo (Cobra), ki se je borila s sovražno zverjo "Mongus", kačo, kakor je bila velika je podlegla. Zatem pa bo sledil "Mikie Maws", da se bodo otroci nasmejali in nakričali, nato sledi slika, ki bo prikazala vse glavne dogodke iz leta 1940. Ta slika je bolj zanimiva kot so bile slike vojska Francije in Grške, ker v tej sliki se bo videlo tudi vojsko in vse druge najvažnejše stvari za leto 1940.

Potem sledijo vrtovi, (v prejšnjih naznanilih se je vrnila pri programu tu in tam mala pomota, da so bile nekatere slike dva-

Sportna trofeja

Na sliki vidimo trofejo, ki ugotovilo, da ima neko napako sta jo dobila gornja igralca za najboljšo igranje golfa.

boljše francoske može, ki so se zdeli nevarni režimu. Ječica je bila obkrožena z globokim okopom in topovi, ki so bili pripravljene, v kali zadušiti vsako vstajo. Toda francosko ljudstvo je kljub temu naskočilo in zavzelo Bastiljo.

Danes se je na francoski zemlji dvignila iz tal nova Bastilja, ki je sicer nevidna, toda njene ječarje je videti marširati v rujavih uniformah po zasedeni Franciji. Tudi danes izginjajo francoski možje in žene, ki preveč vedo ali ki preveč svobodno govore.

To je zdaj francoska bastilja, katero bo treba naskočiti in uničiti, to je nov znak tiranije, ki mora izginiti s francoske zemlje. Dočim se nahajajo nacisti v Franciji, je tam vsak dan—Dan bastilje, ki bo spominjal Francoze na njihovo tradicijo o svobodi, enakosti in bratstvu in jih kliče k ponovni akciji.

žilo v velikem številu, zato bomo tudi v Collinwoodu nadaljevali s slikami s spremembo, da bo mesto na prostem pa v dvoranah: Na Waterloo Rd. in na Holmes Ave., začetkom jeseni.

Kar se pa tiče slik na E. 62. cesti bomo imeli na razpolago dva večera in sicer: Ako nam za v sredo kaj dež pokvari, bomo nadaljevali pa v četrtek, da tako predstava za teden ne zaostane. Tako bo v sredo (danes večer) na Mr. Knausovem dvorišču, v četrtek pa na Waterloo Rd. za prodajalno pohištva, potem pa kakor je zgoraj omenjeno.

A. G.

Novo umetno srce

Francoski zdravnik dr. Becart, specialist za prenos krvi, je izumil najnovejši stroj, ki sestoji iz nezmatne črpalke, dveh cevi, dveh kanalov ter stojala s števcem in regulatorjem. Ta stroj je sposoben nadomestovati človeško srce.

Priprava poganja kri v srce, in sicer z rednim ritmom 60 do 100 utripov na minuto. Prehudega navala krvi se ni bati, a tri vključila, modro, belo in rdeče, omogočajo, točno odmerjanje števila utripov, ki se po potrebi zviša ali zniža.

Znano je, da se je prof. Carrel v Nem Yorku s polkovnikom Lindberghom dolgo trudil, da bi zgradil umetno srce, dr Becartu pa je to sedaj uspelo. Njegov izum bo imel gotovo velik pomen za obravnavanje srčnih boleznih ter bo omogočilo nove raziskave o vprašanju življenja in smrti.

Angleški kralj

Na sliki vidimo angleškega kralja George, ki je moral slišati pravkar dober dovtip, ker se tako smeji.

Splovitev ladje

Na gornji sliki vidimo splovitev najnovejše ameriške ladje President Polk.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Joliet. — Pred dnevi je avto ubil rojaka Antona Mandla, ki je bil star 55 let in doma iz Zagorice pri Mirni na Dolenjskem. Ponesrečenec zapušča v Chicagu ženo, dva sinova in sestro Frances Kravčar, v Jolietu pa strica Johna Mandla, štiri bratrance in dve sestrični. Pokojni Mandel je bil ustanovitelj društva št. 115 SNPJ v Jolietu, toda ob smrti ni bil več član.

New York, N. Y. — V tukajšnji slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda sta se v nedeljo 29. junija poročila dva mlada para in sicer Mr. Fr. Bervar iz Forest City, Pa., z nevesto Miss Mary Stark iz Brooklyna, N. Y. in Mr. Walter Andrews z nevesto Miss Frances Ovca iz Astoria, L. I.

V Renton, Pa., je nedavno umrl rojak Anton Bogataj, v starosti 64 let. Doma je bil na Dobravevi pri Zireh na Notranjskem in je prišel v Ameriko pred 32 leti. Zapušča ženo, sedem sinov in štiri hčere.

V Chicagu, Ill. je dne 30. junija bil rojak Anton Mandel povožen od avtomobila in nekaj ur pozneje je umrl v bolnišnici. Star je bil 56 let in rojen v Zagorniščici pri Mirni na Dolenjskem. Zapušča ženo, dva sinova in sestro.

MENIH STRELJAL NA MENIHE

Ko so bili menihi iz kapucinskega samostana Tagliava pri Palermu v Italiji zbrani pri jutranji molitvi, je neki nenadno zblazneli pater potegnil izpod

Zarotniki v Argentini

Na sliki je Robert Stripling, tajnik Diesovega odbora, z vrečo pošte, ki vsebuje dokaze o nacističnem in fašističnem delovanju v Argentini in v drugih republikah Južne Amerike.

Dober pešec

V Washington je dospel 19 let stari boy-scout Julio Berrizbeitia, in sicer iz Venezuele. Za pot, ki znaša 20,600 milj, je potreboval štiri leta.

ŠKRAT

Ko je neki indijski knez kratkim obiskal Ameriko, biskal tudi konjsko dirko, prireditev pa ni kazal posebnega zanimanja. Dejal je:

"Vsak človek ve, da teče izmed konjev hitreje nego gl. Zakaj bi si delal jaz skrbi o tem, kateri konj hitreje?"

Milostiva, kopej je pripravna. Goba in milo sta nasol se je že raztopila v vodi, leg tega pa sedi zdaj v kopeli neki admiral, ki pravi, da preizkusiti vodo...

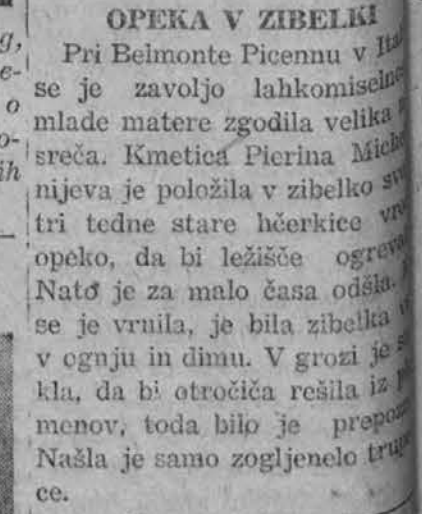
Fuge v splošnem ne spade med najljubše skladbe javne publike. Ko je Hans von Bülow nekoč koncertiral na Dunaju, zaključil z veliko fugo iz Beethovne sonate. Sledi gromovit aplavz, ki ni hotel nehati. Buelow je zavoljo aplavza že celo vrsto kratkih pil na oder in se je zahvalil pa odobravanja še vedno ni bilo konca, je nazadnje gledal skozi vrata sobe za umnike na občinstvo in sprejeli:

"Dragi moji, če boste še aplavdirali, bom fugo ponovno kute lovsko dvocežno in je nanje streljati. Blaznež je tem pobegnil v bližnji gozd, so ga obvladali. Eden izmed njih je obležal takoj na dva sta umrla na poti v bolnišnico, trije so težko ranjeni je pa lažje ranjenih.

ANGLEŽI NAZDRAVILJO RUSIJI
 LONDON. — 400 gostov nekem banketu, med katerimi bilo mnogo konservativcev, navdušeno nazdravljalo Rusko je predsednik omizja nazdravil in napil angleškega kralju, potem pa Sovjetskijsiji.

OPEKA V ZIBELKI

Pri Belmonte Picennu v Italiji se je zavoljo lahkomišelnosti mlade matere zgodila velika sreča. Kmetica Pierina Minijeva je položila v zibelko svoj tri tedne stare hčerkevo v opeko, da bi ležišče ogrevalo. Nato je za malo časa odšla, se je vrnila, je bila zibelka v ognju in dimu. V grozi je rekla, da bi otročička rešila iz menov, toda bilo je prepozno. Našla je samo zogljeno trupce.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
 6016 ST. CLAIR AVENUE
 Tel: ENdicott 3143

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD
 6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
 Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljene za najboljšo postrežbo.
 COLLINWOODSKI URAD:
 452 East 152nd Street Tel: KENmore 3148

Podjarmljena Sibirija

Mongolski val
V začetku 12. stoletja je zajel Rusijo mongolski val, ki se je dvignil na vzhodu, da bi planil na Evropo. Tako silen je bil ta val, da se je valil celo do srednje Evrope, najbolj pa je ta val divjal po širni evrazijski planoti, se tam razlil ter šele po poldrugetem stoletju usahnil.

Takrat se je končal politični, gospodarski in kulturni razvoj, ki se je bil začel ob Dnjepru. — Cvetoe, gosto naseljene pokrajine so se spremenile v puščavine. Kdor je mogel, je bežal proti severu, v gozdove. Ruska Mezopotamija, med Volgo in Oko, je oživela. Ko se je razkropila azijska svojat, je bilo tankaj že dovolj ljudi za organiziranje, kar je storila Moskva.

Sence iz kremejskih zidov
Druga za drugo stopajo mimo nas mogočne sence iz kremejskih zidov stare Moskve:

Ivan "Oderuh", neroden z mečem, spreten z rublji, je "mogoče" kupoval in izdelaval druge druge knezov;

Simon, njegov najstarejši sin, je nadaljeval očetovo delo, toda je tako ponižno. Z imenom "Ponosni" ga pozna zgodovina;

Dimitrij, Ivanov vnuk, "mogočan ter nebeško lep" po besedah nekoga kronista, se je boril že z dvajsetletnim letom s Tatari; je devet in dvajsetleten premagal kana Mamaja na Kulikovskem polju;

Vasilij, njegov vnuk "Mučenik", se je boril dvajset let v povsod; bil je ujet ter oslepljen. Obdan z neprestano temo je grabil naprej, nagrabil več, ko njegov srečni ded;

Ivan III., moskviški knez, se je prvi nazval carja. Beseda

"car" je iz besede "Cezar". Rimskega imperija sijaj je mikal tega moskviškega kneza. Šele po sijajni zmagi nad Tatari (1472, kan Ahmat) se je začutil pravcatega carja; povrh vsega se je v drugo oženil z Zofijo, vnukinja zadnjega bizantinskega cesarja. Bizanc je bil dedič Rima, Moskva dedinja Bizanca.

Svobodni Novgorod

Na jugu Turki, na vzhodu Tatari, zapadno pa Poljaki. Torej Moskva, kam? Preostala jim je le težavna pot do Belega morja, ki pa jo je zapiral svobodni Novgorod.

Novgorodčani, so bili trgovci, trgovci pa ljubijo svobodo, ki koristi trgovini. Novgorodsko bogastvo je bilo, kar se dogaja često, posledica revščine. Lega tega mesta kar se da ugodna za trgovino, za poljedelstvo pa ne, vse naokoli močvirja, neprehodno barje, jezera in gozdovi. Za žito s polj ob Volgi in Oko so dajali blago, ki so ga dobivali od holandskih trgovcev, ki pa niso dali ničesar zastoj, v zameno so zahtevali kožuho, smolo, med in zobovje mrožev.

Med zapadom in vzhodom je šla trgovina na ta način le skozi noygoroške roke, cekini, goldinarji ter rublji pa so ostali v mestu.

Pot v svet

Toda prodaja lastnega blaga se obnese najbolj. Novgorodčani so zato sedli v čolne ter veslali vzdolž Volhove na Ladoško jezero, od tam preko Zvira na Oneško jezero. Po rekah in jezerih so veslali nato više proti severu, globlje proti vzhodu. Kjer niso mogli s čolni, so jih vlekli po suhem, nato pa po Dvini tja do Belega morja.

Nevaren in težaven je bil pohod iz bogatega in veselega Novgoroda v daljni led in pragozd. Bolj in bolj so bile divje pokrajine ter ondotni prebivalci; oster mraz, pa toliko gostejša kožuho. Tam so bili predeli, kjer neha navadni gozd ter se začne obupna tundra, kjer ima leto tako reko le dva dni: poletje in zimo. Tamkaj je bila "velika skala", kot so Novgorodčani imenovali Ural.

Sv. Štefan, ruski škof (14. stoletje)

Skoraj sto in pedeset let so si Novgorodčani utirali težavno pot v svet: od Finskega zaliva pa do Urala. Ob Dvini so postavili svoje kolonije ter bogato mesto Ustjug prav na križišču cest, ki iz Moskve in Novgoroda vodijo proti Uralu. Vanj so vdrli Moskvičani.

Prebivalci v Ustjugu so bili kristjani. Cerkovniku se je leta 1345 rodil sin Štefan, ki ga pozna zgodovina. Bil je dijakom v ustjuški katedrali, nato je stopil v samostan, kjer je študiral in preživel ondi deset trdih asketskih let. Nato je — ves ljudski — spreobračal Sirjene kot misijonar v Permski deželi. Stal je sirjensko slovnicu, prevajal grške, pa tudi druge nabožne knjige v sirjensčinor. Bodožjo besedo je oznanjal v sirjenskem jeziku, postavljaj lesene cerkve bolj in bolj proti severu, celo ob Uralu, kjer so se že naselili Rusi. Ker je živel in trpel z ljudmi pod ruskimi mogočniki, je umrl zgodaj, že v 50. letu. Po-

zneje so ga proglasili za svetnika.

Ivan IV. "Grozni"; Anika Stroganov

("Stej prejemke, pozabi izdatke!")
Ponižno se je priklonil carju v Moskvi Anika s svojimi sinovi leta 1557, seveda ne praznih rok:

" — — — Pot vodi skozi Permsko deželo. Suha in prazna ter brez ljudi je zemlja tamkaj. Daj mi jo — — — "

Car je okleval, njegovi svetovalci so mu prigovarjali. Anika je postal "poveljnik" te zemlje. Za odškodnino naj mu plačuje le davek. Nameraval je narediti kupčijo, naredil pa je zgodovino. Zbudil je zanimanje za Sibirijo. (Nekaj let pozneje je angleški kralj Karel II. postal vladar Kanade, čeprav je bila ta manj njegova, ko Sibirija carjeva.) Car je sprejel davek, zanj pa je Aniku dal Sibirijo.

Kar so potrebovali na carskem dvoru, jim je preskrbel Anika. Mar ta svetlooki ruski kmet čara? so se spraševali. Je hotel car na lov, mu je Anika poslal sokole, se je hotel razvedriti, mu je Anika poslal medvede, mu je bila postelja pretrda, je od Anika dobil puha. Ko vodilka ni bila več moderna, je pil car Anikovo vino, o jedeh na carjevi mizi sploh ne zgrabimo besed. Ne samo ruska mesta, celo Evropo je zalagal Anika s soljo.

V Moskvi so skovali bajke o Aniku in njegovih zvezah z deželo, ki jo je skrtil pred Mosko.

Prvič takrat se je pojavilo njegovo ime. Mangazeja. Vsekakor od imena "Mokazeja", skrivnostnega vladarja onstran Urala, ki je ljudi. (Samojedi.) Njegovo ljudstvo prebiva poleti v vodi, pozimi zamrzne na suhem, spomladi se spet odtajaajo. Lisice molzejo kot krave, medvedje love ribe za ljudi, verice padajo kar z neba ...

Stroganovi v Sibiriji

Sedemdeset let, stari! Mar se odpočiješ, Anika? Stori si svoje; le smer še pokaži, stari kapitan. Pošlji svoje sinove, naj se prijaznijo z nevarnostjo, ko mežejo pesek v oči carju ...

In sinovi so pozabili na carjev ukaz: "Ne begunec, ne tatar, ne postopačev." Delali so ognjevit. Našli so železo, toda rumene medu ne "za carja". Anika je nadzoroval topilnice, poleg tega pa se je od pritepenih delavcev naučil, kako se zidajo plavži po angleškem vzorcu.

Stroganovi poleg tega niso bili zaletavi. S posestev nikogar niso pregnali nepremišljeno. — "Več zaleže dobrota, ko nasilje" je bilo njihovo vodilo. Sicer izgube ljudi, brez njih bi bili v novi deželi brez moči.

Osem in sedemdeset let je živel Anika. Naredil je zemljevid Permske dežele. V mogočem roku se vije Kama, lačno se zajeda vanjo čusovaja, pajčje opletata "pušto" ob Anikovem grobu. Anika je dovršil svoje. Pokazal je smer, tri stolet se je obračala ladja po njej.

Kučum, sibirski car

Znal se je uveljaviti ta potomec Džingis kana. Podjarmil je Tatara. Samojedi so mu plačevali visoke davke, sam pa se je naselil v mestu Sibir, katerega ostanki leže 60 km proč od današnjega Tobolska.

Vsem sibirskim rodovom je naložil davke ter živel veselo. Zgodovinar Herodot sicer omenja krilate leve, ki stražijo sibirski zaklad, vendar pa Kučum ni bil bogat. Imel pa je dragoceno krzna, preproge in konje. Prvo dvojce za udobje, konje za kratek čas. Zlasti je cenil kobilje mleko, ki krepi telo, skisano — opojno, kakor alkohol — sveži duha. Bil je sicer mohamedanec, toda pil je alkohol v tej obliki, v kakršni ga prerok ni prepovedal.

Pisal je Kučum carju: "Piše svobodni vladar, Kučum - car, mogočnemu knezu — belemu carju! Slišal sem, da si mogočen in dober vladar. Najina očetva sta sklenila mir med seboj. Sli so hodili na obe strani, ker je tvoja dežela blizu. Najini ljudje so med seboj živeli v miru, ni bilo med njimi sovraštva ..."

Torej tako si naj razlagamo zgodovino? "Sli so hodili na obe strani ..." to je bilo takrat, ko je knez Kurbški vpregel v svoje sam podložnike "svobodnega" vladarja.

Ivan mu je odgovoril: "Kdor hoče mir, mu ga damo. Skleniva ga. Osvobodi naše, ki jih imaš zarobljene. Očetov prijatelj je tudi sinov prijatelj. Priznavam te za brata, tebe, ki hočeš mir." (Ivanove limanice.)

Sanje o Kitajski

Bilo je v 16. stoletju. Daleč proč od cest svetovne zgodovine je ležala Moskva, še dlje dežela Stroganovov. V tem stoletju so

Evropejci odkrivali svet ter si ga delili med seboj.

Iskali so Kitajsko, namesto nje so našli New Foundland; iskali so zlato in dišave, našli so kabeljne; iskali so Indijo, našli so platin in braziljsko drevo.

Misel o severovzhodni pomorski cesti, za katero so tvegali svoja življenja Angleži, Holandci, Švedi in Rusi štiri stolta, je sprožil — Italijan.

Paolo Giovio je bil zgodovinar. Po pogovoru, ki ga je imel z moskovskim poslanikom, je napisal leta 1525: "... domnevam da bi od Dvine proti vzhodu prili na Kitajsko."

Mislil je na Kitaj Cabot v Londonu. Ivan "Grozni" v Moskvi, toda najbližje so mu bili Stroganovi v Kankonu.

Kozaki

Ivan "Grozni" ni Stroganovim Sibirije samo podaril, celo ukazal jim je, naj postavijo trdnjavo ob Tobolu. V jedru pa jim je velel vojni pohod, čeprav jim ni dal vojakov; Stroganovi so morali oborožiti svoje ljudi.

(Nadaljevanje)

Ameriški letalci odhajajo v London

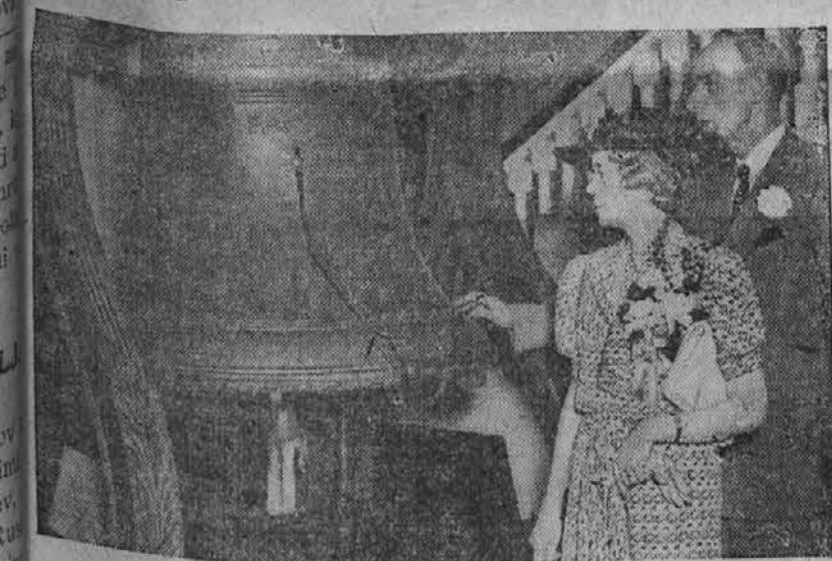
Na sliki vidimo sedem ameriških letalcev, ki se poslovljajo od Chicaga, ker odhajajo v London, kjer se bodo pridružili angleški zračni sili.

Rokoborec

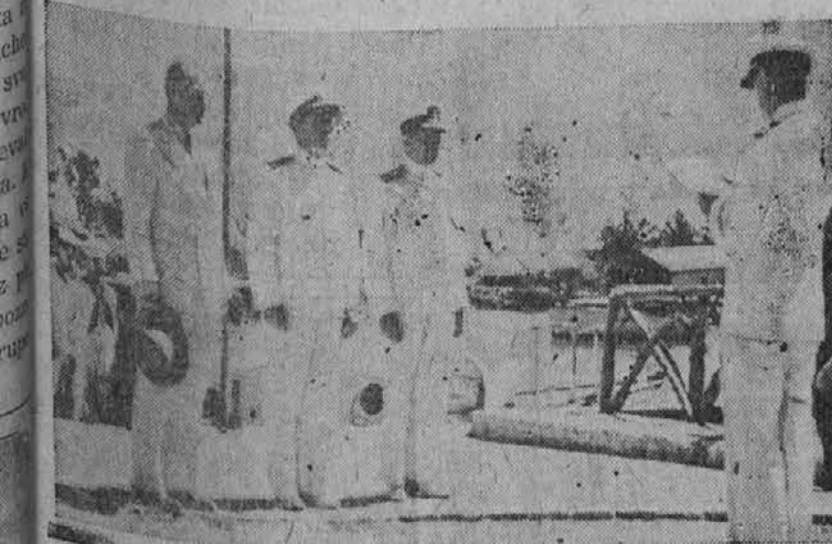
Na sliki je boksač Al Davis, ki se vadi doma v boksanju. Na vročo je obesil moške hlače. Davis se bo v kratkem boril s Fritzom Zivicem iz Pittsburga.

"Zvon svobode" in angleški poslanik

Na sliki sta angleški poslanik lord Halifax in njegova žena, ki si ogledujeta v Philadelphiji slavni "zvon svobode," ki je dne 4. julija 1776 oznanjal s svojim zvonjenjem ameriško neodvisnost in svobodo.

Prevzem ameriške baze

Na gornji sliki vidimo prizor, ko je ameriška mornarica prevzela v svojo oskrbo pomorsko bazo na Tucker Island v Bermudi. Tozadevno listino z ukazom je prebral ameriški mornariški poveljnik Robert Hickey.

HAIR-BREADTH HARRY

NOVICI...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pisмено ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanцу, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo radé volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19__

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

IVAN MATČIČ:

35

V ROBSTVU

Roman trge in boli

Zakletniki spoznajo nevarni položaj. Stisnejo se v gruho in se molče spogledajo. Marko naglo pregleda, premisli in jim šepne: "Beg v dolino je nevaren, druge rešitve ni, nego da se prebijemo skozi njih vrste, naglo in z vso silo, tudi če se kdo pri tem opraska ali rani! Vi bežite v Mrzli dol, tam jim zmešajte sled in krenite proti Črni dolini, jaz pa moram v duplino, da rešim kuharje in učenika! Udarimo!"

V tem hipu se odtrgajo narazen in planejo ko blisk na živo mejo in zagrabijo cevi še preden zagrmijo... Besen boj se vname, pesti bijejo, vrzel se širi v zidu in zakletniki se trgajo iz oklepa in se zaganjajo v goščavo... In puške zagrmje, bojevniki zaženo krik in zasledujejo begune. Marko hiti proti Zakleti jami, izmika se strelom za debela in za skale in očem zasledovalcev se skriva v grmovje, jim meša sled na desno in na levo.

Ves spehon plane pred duplino in zakliče: "Skrijte se, bežite!" In potisne oba kuharja in učenika iz prve dupline v drugo ter naglo maši odprtino in zabrisava sled, medtem pa govori razburjen: "Molčite, nihče naj se ne gane! Zamašim vam še zunanji vhod, da ga ne izsledijo!" "Naglo, Marko, naglo! Skrij se tudi sam!" ga priganja učeničnik.

"Ne vem, bi se ali bi se ne," pomišlja Marko. "Ubogimi moji me skrbe, da ne bi zašli v past. Neumni niso in glave ne izgubijo zlepa, ali kaj, ko so jim priganjalci za petami! Resnično me skrbi in žene me za njimi, tu nimam miru!"

Stopil je iz dupline in hotel zamašiti še drugi vhod, ko se v tem hipu pojavi pred njih Vohun.

Marko se zgane, a se v trenutku zave, odločno upre pogled v Vohuna in se hoče zagnati vanj. Toda ta se mu previdno umakne v grmovje in da znamenje s piščalko. Marko se vrne naglo v duplino in šepne nemiren: "Zamašite si sami izhod in bodite mirni, niti z dihom se ne izdajte, naj se zgodi karkoli! Jaz jim pobegnem, a če bodo oblegali duplino in čakali, da se vrnemo, tedaj požirajte kašelj in dih, pogoltnite strah in mislite si, da ste v grobu! Učeničnik, ne smete nikamor z doma, s poukom prenehajte tako dolgo, da se stvar dobro poleže! Bodite srečni!"

"Tudi ti, Marko!" mu odgovore izza stene.

Marko se pripravi na beg. Ko pa stopi iz dupline, udari predenj truma bojevnikov — in goste cevi ga potisnejo nazaj...

"Ta je, njega primite!" reče Vohun in odstopi.

Marko omahne v jamo in za hip ga prešine zmeda. Po kratkem preudarku pa pograbi puško iz kota in stopi k izhodu.

"Podaj je, tolovaj!" mu zakliče poglavar Adulatore.

"Izgubljen si, hehe!" se zareži Vohun in se bojazljivo skriva v ozadje.

"Orožje iz rok, če nočeš biti nesrečen!" mu kliče Krivopri-sežnik.

Marko pomišlja molče in bje trd boj sam s seboj. Nato pa počasi spusti kopito puške na zemljo, senci pritisne na cev, a z drhteča roko sega po petelinu... Ko ga že doseže s kazalcem, tedaj pa odločno otrse z glavo in reče: "Ne, naj me sodi Pravica!" Nato pritisne puško na koleno, jo prelomi in vrže jezno pred bojevnike:

"Nate, tu me imate in ženite me do Pravice!" Po teh besedah stopi prednje, prekriža roke in reče odločno: "Nate, vklepite me in povestite cevi, ki jih tišči vame vaš strah!"

Bojevniki ga vzradošeni obkolijo in pripravijo močno vrvo. "Ne prosim vas milosti," govori Marko ljubovalno, "in je ne pričakujem od vas, ki me črtite in kri mojega rodu! Naj me vklepe, kdor izmed vas ima čiste roke! Proč! Vohun, da ti ne pljunem v obraz! In tudi ti, krvosramnež, se me ne dotakni, ker imaš garjav život!"

Vrvo je pograbil poglavar Adulatore in mu trdo zadrnil roke. Nato so se bojevniki oddahnil in si otirali pot.

"Kam pojdemo?" vpraša Marko. "V Travnik ali Zlograd?"

"V Zlograd," mu odvrne poglavar.

"Dobro," reče Marko, "pojdimo čez Kačji dol, kjer je najbliže."

"Ti nas ne boš vodil!" ga zavrne Vohun. "Poznamo pot sami!"

"Ne poznate je!" mu kljubuje Marko. "Ako hočem, vas zapeljem v tak kraj, da ne pridete nikdar več iz gošče. Mislili boste da se že bliža rob gozda, pa boste tavalili po Mrzlem dolu in iskali izhoda."

"Kdo pozna pot?" vpraša poglavar. "Ti Vohun, se najbolje spoznaš, ne?"

"Brez skrbi!"

Poglavar si ogleda duplino, nato se previdno ozira okrog in ukaže: "Naprej! Mi moramo čimprej iz gošče, da nam tolovajji ne zastavijo pota!"

Krenili so v smer Kačjega do-

la in Marko se je še enkrat ozrl na duplino in trpko vzdihnil. Pred njim je šel poglavar z Vohunom in Krivopri-sežnikom, ob straneh in zadaj pa truma bojevnikov, ki so zadovoljni tiščali v rokah orožje in s ponosom zrlili na plen, ki ji mje bil nad vse dragocen, in jim bo trud obilno poplačan. Marko je pa mirno stopisal med njimi in mislil na beg. Ko je zapazil, da gredo v napačno smer, jih je posvaril ter jim pokazal pravo smer. In poslušali so ga, a zahvale mu niso priznali. Molčali so in na vso moč hiteli, ker daleč tam zadaj so grmeli strelji, tam so se bili zakletniki z zadnjimi močmi — in gorje, če zmagajo! Tedaj prihite Marku na pomoč! Ta strah jih je navdajal in gnal z vso silo iz gozda.

Tudi Marko je vedel to in se pripravljajal na škok. Še preden so prišli do Kačjega dola si je zasnoval smer bega, stisnil pesti z vso silo — in debela vrva se je utrgala. In še preden so bojevniki zapazili, je Marko planil v stran in izgubil v grmovje... Bojevniki so na vso moč zakričali in se zagnali za njim ter ga ujeli, ko je rval korenine grma. Utrgana vrva mu je ustavila beg, ko se je ovila ob grmovju. Begun je ni mogel takoj odmotati in si sneti vozla s pesti, zato je potegnil in izruval grmovje — toda v tem so že mahnil s kopiti po njem...

Marko se je žalosten podal, udarci kopit so ga skeleli po vsem životu in razkačeni poglavar je pobral kojevnikom vse verige in mu vklepil noge in roke, da je bil pobeg nemogoč. Tedaj šele je Marko uvidel, da je ujet in da mu ni rešitve — in milo je pogledal v nebo in trpko vzdihnil "Namenjena mi je ta pot — Pravica naj me sodi!" "Naprej!" je ukazal poglavar. Bojevniki so ga pograbil in ga pahnil v korak. Marko je mislil le še na pomoč zakletni-

kov, ako ne bodo premagani tudi sami. Ko pa se je pričel svetlikati rob gošče, tedaj mu je upadal tudi ta zadnji up, tem bolj pa rasel bojevnikom pogum. Ko so prišli iz gošče in se spuстили na pot, tedaj so se ojunali in poglavar jim je dovolil počitek.

Bojevniki so polegali v travo, Marko je stal in si ogledoval okolico, ker že dolgo ni hodil po teh krajih. Vohun in Krivopri-sežnik sta se odstranila in se tiho pripravala. Pridružili so se jim še Judež, Prodanec in Petoliznik in segli v prepir.

"Izsedil sem ga jaz," vpije Vohun, "in le meni pripada plačilo!"

"Načrt za zasledovanje pa je bil moj," mu ugovarja Krivopri-sežnik. "Plačilo si bova delila!"

"Menita, da si bom jaz zastopiral brusil pete!" jima seže v besedo Judež. "Tudi meni pripada delež dobička!"

"Tudi jaz zahtevam svoj del!" meni Prodanec.

"Plačilo bo obilno!" jih miri Petoliznik. "Vsak izmed vas pride na svoje. Ako kaj preostane, spomnite se tudi name, če pa ne, zahtevam zase vsaj očitno pohvalo pred veseljnim zborom!"

"Vsakdo izmed nas nekaj dobi," pojasnjuje Krivopri-sežnik. "Upljenjen mu bo ves grunt, ki ga prodamo in si razdelimo denar."

"Glavni delež plačila bo moj!" ugovarja Vohun. "Od tega ne odstopim niti srebrnika!"

"Boš moral odstopiti!" "Ne! Rajši lopova tu na mestu pojijemo!"

"Slinasti lakomnež!" "Sezute mu škornje in njegovo odelo si razdelite, denar bo pa moj!"

"Tudi sezujemo ga pred smrtjo in odelo mu slečemo, njegov mrtvi trup bo pa tvoj!"

Marko mirno poslušal njihov prepir, nazadnje pa jih zaničljivo pogleda in jim zakliče:

"Hej, prijatelji, kako vas poznam! Prav v vaše mrzle duše vam vidim!"

"Molči, razbojnik!" ga surovo zavrne Vohun. "Tebi ni več dana beseda na tem svetu! Pripravljaj se na smrt in štej ure, kolikor ti je še usojenih, pa ne nadleguj več poštenih ljudi!"

"Poznam te, Vohun," nadaljuje Marko očitačje, "in tebe Krivopri-sežnik! Še iz detinske dobe se vaju spominjam, ko vaju je še mati učila zlatih resnic. In tebe poznam, Prodanec, in vaju, Judež in Petoliznik! Vsi ste doma iz naše doline, vsi ste izpljunili iz svojih zakrknjenih src nakupe svojih mater, ki so trpele za vas in vas redile. Opljuvali ste jih, a vas smo izpljunili mi! Na moje glavo preštevate cekine — naj vam na duši zgori!"

"Molči," za zavrne Vohun, "in misli si, da te že žro črvi!"

"Tudi vam bodo glodali lobanje!"

"Govori italijansko!" mu ukaže Krivopri-sežnik. "Mi te ne razumemo in se te sramujemo!"

"Kaj imate?" vpraša zdaj poglavar.

"Razbojnik nas žali s svojo govoricco!" mu pojasni Krivopri-sežnik. "Poglavar, ukaži, da ga bicaemo in ga naučimo olike!"

Poglavar se razkorači pred ujetnika in si prekriža roke: "Hej Marko, tvoja slava je pri kraju! Strah, ki je šel pred teboj po deželi, je razpršen. Ti si poražen in s teboj je poražen ves tvoj pasji rod! Z zadnjim obupom se še bore ostanki tvojih privrženec, katerim so za petami naši bojevniki, da jim stro glave ali pa jih priženo za nami. Hvala pravični usodi, da nam je naklonila zmago nad tolovaji, ki so nam izpedkopavali blagostanje! Marko, ti si poražen in naše veselje je neizmerno! Me še poznaš, Marko? Že dolgo se nisva videla. Tedaj si bil mlajši, a vendar si nisi postaral, še vedno si

moč do nevdržnega izbruh... "In prižel sem jo k sebi je vsa zadržela..." "Nehaj!" zarjove Marko njen v globino srca. Na krik bojevniki plašni odstop poglavar pa se smeje z zadovoljnostjo:

"Ej, kako sladko je gremenoj tvoja ljubica! Tolik sladke nisem še užil od tedaj hehe!"

Marku stopajo pene na vsa sila pa mu tišči v zapestju in napenja okove...

(Dalje prihodnjico)

Delo dobi

ženska srednje starosti, pravljati hišna dela. — Vse pri JOHN ČERMELO, Independence Rd. — Plačilo dogovoru.

Posestva naprod

Se prodaja za samo \$400. Hiša za eno družino, 6 sob, vse modno opremljeno, na wood Rd., 6 sob, vse modno opremljeno.

Cena samo \$3850. Hiša s 10 sobami, lota se na Nottingham Rd. Se prodaja.

Cena samo \$3900. Hiša s 7 sobami, v Gorkota. Gorkota na vročih Oglejte si ta dom.

Cena samo \$2750. Proda se 10 akrov zemlji, loma gozd; potok; nahaja na Bishop Rd. Da jo lah pravičeno upoštevate, jo te videti.

Za pojasnila in podrobnosti se zglasite pri:

Beachland Real Estate Company
767 E. 185 St.

V najem

se odda soba. So dve sobi. Ena soba za dva čl ali pa druga (single) za Poizve se na 5801 Prosser

Kupi se

opremo za slaščičarno. ima kaj primernege, naj se čišvoj naslov in urad "Enakopravnosti".

Hiša naprodaj

\$5500. Velika, moderna s 8 sobami, za eno družino. stov les znotraj; garaža in mentiran "driveway". \$5000. Nahaja se na E. 108 St. Clair Ave.

McKENNA
1383 E. 55 St.
639 E. 108 St.
ENdicott 5282 ali MU...

Prav malo rabljene električne ledence se dobijo \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko tu priliko kupiti električne ledenice.

\$19 E. 185 St.
6104 St. Clair Ave.

Preiskušena zdravila pravičnoglavobolu

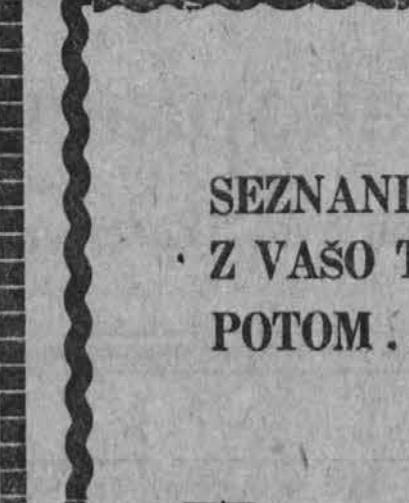
Hank's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uradi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravlju

CENA 50c

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pešljamo po pošti

Manevri ameriške armade

Na levi na sliki je ameriški tank v akciji, na desni pa hiti ameriška pehota v napad. Slika je bila posneta v bližini Hillsboro, Tenn.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'

It's This Year's No. 1 Thrill Film!

A WARNER BROS. HIT with JEFFREY LYNN
Philip Dorn - Kaaren Verne - Mona Maris - Directed by Vincent Sherman

Screen Play by Charles Grayson • Story by Edwin Justus Mayer (Warner Bros.) and Oliver H. Garrett • A Warner Bros. First National Picture

PALACE GLEDALIŠČE SE SEDAJ KAŽE

Velika razprodaja
TU SE NUDI GOSPODINJAM IZREDNA PRILIKA

Norge električna ledenica, vsa porcelanasta, preje \$224, sedaj samo \$99.00

Cold Wall Frigidaire, 39, prihranite si \$75.00

Cold Spot električna ledenica, samo \$59.00

G. E. električna kuhinjska peč, vsa avtomatična, preje \$149, sedaj samo \$79.00

Westinghouse električna peč, vsa avtomatična samo \$25.00

Maytag pralni stroj, aluminijasti čeber, reb., kot nov, samo \$79.00

Thor pralni stroj, čeber drži 28 gal., regularna cena \$79, sedaj samo \$54.00

Norwood Appliance & Furniture

819 EAST 185th ST.

DEKLETA IN ZENE

All veste, da si boste prihranile precej denarja, če si naročite za bodočo zimo fino STERLING SUKNJO ali FUR COAT naravnost iz tovarne SEDAJ na "WILL-CALL"

STERLING SUKNJE so od \$14.50 naprej

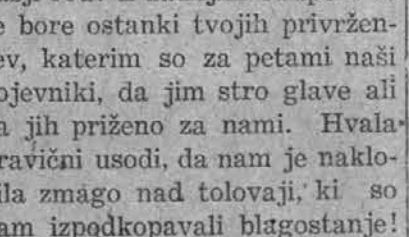
FUR COATS so od \$69.00 naprej

Ne odlašajte, samo pokličite me.

BENNO B. LEUSTIG — 1034 Addison Rd.

ENdicott 8506 — ENdicott 3426

WHAT A STORY IT TELLS!

It's This Year's No. 1 Thrill Film!

UNDERGROUND

A WARNER BROS. HIT with JEFFREY LYNN

Philip Dorn - Kaaren Verne - Mona Maris - Directed by Vincent Sherman

Screen Play by Charles Grayson • Story by Edwin Justus Mayer (Warner Bros.) and Oliver H. Garrett • A Warner Bros. First National Picture

PALACE GLEDALIŠČE SE SEDAJ KAŽE